

Τό «ήπιο κλίμα»: σύνθημα ή πολιτική επιλογή;

του Δ. Αρτινού

«ΗΠΙΟ πολιτικό κλίμα» είναι ή συμπεριφορά «κοινής αποδοχής», πού έχει προτείνει στην αντιπολίτευση ο πρωθυπουργός και Πρόεδρος της «Ν.Δ.» κ. Γ. Ράλλης από την ημέρα κιόλας της εκλογής του στην ένδοκομματική ανάμετρηση της 8η Μαΐου.

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ του τονίζει, με κάποια ικανοποίηση, ότι ή πολιτική αυτή έκεχειρία έχει γί-

νει ως τώρα αποδεκτή σιωπηρά από τά κόμματα της αντιπολίτευσης, αλλά δέν είναι λίγοι όσοι, μέσα στην κυβερνητική παράταξη, λογαριάζουν κιόλας τά αρνητικά δεδομένα του ήπιου πολιτικού κλίματος.

Η ΟΜΑΔΑ πίεσης της όποιας ήγείται, ή θεωρείται έκφραστής, ο κ. Εύαγ. Αβέρωφ, πιστεύει ότι οί διακηρύξεις περί ήπιου πολι-

τικού κλίματος του κ. Ράλλη (σε συνδυασμό με δυό απόψεις του για τόν χαρακτήρα του ΠΑΣΟΚ και την προοπτική της εκλογικής του νίκης) «κάνουν κακό στό κόμμα μας, αφού τό ΠΑΣΟΚ έχει αποδεχτεί την τακτική αυτή, σάν συμφέρουσα», και προσθέτουν ότι: «γιά νά ευνοεί κάποιο πολιτικό κόμμα μιά πολιτική τακτική, σημαίνει ότι ζημιώνει κάποιο άλλο».

ΤΟ ΠΕΡΙΕΡΓΟ είναι ότι ανάλογες απόψεις έχουν διατυπωθεί και διατυπώνονται μέσα στους κόλπους του ΠΑΣΟΚ, παρά την έντελως διαφορετική συλλογιστική τους. Κι αυτό, γιατί ή τακτική του «ήπιου πολιτικού κλίματος» δέν φαίνεται νά συναρτάται τόσο με τίς σχέσεις ανάμεσα στά δύο κόμματα της αντιπολίτευσης (παρά τό γεγονός ότι τό πολιτικό σύστημα βασίζεται στον ανταγωνισμό), όσο με την χάραξη της δικής τους πολιτικής προοπτικής και, ως ένα βαθμό, με τά λεγόμενα ένδοκομματικά προβλήματα. Γιά τό λόγο αυτό, οί διακηρύξεις περί ήπιου πολιτικού κλίματος και ή αποδοχή τους δέν συναρτούν σύστημα θέσεων και βάση γιά ανάλογα έπεξεργασμένες αντιλήψεις.

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ με την «Ν.Δ.» ή άποψη αυτή αποδεικνύεται από τό γεγονός ότι τόν τελευταίο καιρό ο κ. Ράλλης κατευθύνει τίς διακηρύξεις του περί «ήπιου πολιτικού κλίματος» πρωταρχικά έναντίον της «σκληροπυρηνικής» πτέρυγας Αβέρωφ, με την έπίκληση της πατρότητάς της στον κ. Καραμανλή.

«Ο ίδιος της τό κόμματός μας, ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, είχε έπισημάνει στίς προγραμματικές δηλώσεις της Κυβερνήσεως τόν Δεκέμβριο του 1977 ότι προϋπόθεση γιά την καλή λειτουργία της Δημοκρατίας είναι τό ήπιο πολιτικό κλίμα», υπογράμμισε ο κ. Ράλλης στό περιφερειακό Συνέδριο στά Καμένα Βούρλα στίς 14 Ιουνίου.

ΩΣΤΟΣΟ, αν οί διακηρύξεις αυτές έχουν πρωταρχικό γνώρισμα τίς ένδοκομματικές σκοπιμότητες, θά ήταν ύπεραπλούστευση νά μή τούς αναγνωρίσει κανείς και τά στοιχεία μιās όρθόδοξης κοινοβουλευτικής αντίληψης, πού οί «αντιραλλικοί» της «Ν.Δ.» θεωρούν σάν παραχώρηση του κ. πρωθυπουργού προς την αντιπολίτευση και βασικά προς τό ΠΑΣΟΚ. Αναφέρονται κυρίως στίς διακηρύξεις του κ. Ράλλη ότι, αν τό ΠΑΣΟΚ αναδειχθεί πρώτο κόμμα στίς εκλογές, έχει δικαίωμα νά αναλάβει την έξουσία και άκόμα, ότι δέν μπορεί κανείς νά κατηγορήσει ως μονοκομματικό τό ΠΑΣΟΚ πρίν τό δει στην πράξη.

ΑΚΡΙΒΩΣ αυτές οί δύο διακηρύξεις του κ. Ράλλη, πού θεωρείται ότι συνέβαλαν στην έδραΐωση της «έκεχειρίας» πού όνομάστηκε «ήπιο πολιτικό κλίμα», έπιβεβαιώνουν την άποψη ότι ή προϋπόθεση αυτή έξαρτάται, πρωταρχικά, από την κυβερνηση και την πολιτική της. Ή όποία, στή συγκεκριμένη περίπτωση, αντίθετα από τίς διακηρύξεις ότι «άποτελεί συνέχεια της ιδεολογίας και της πολιτικής των κυβερνήσεων Κα-

ραμανλή», χάραξε μιά δική της «προωθημένη» αντίληψη γιά τό πολιτικό μας σύστημα και τούς θεσμούς του.

ΑΝΑΜΦΙΒΟΛΑ υπάρχει άπόσταση ανάμεσα στους ισχυρισμούς του κ. Καραμανλή σάν πρωθυπουργού των τελευταίων μηνών ότι ή «Ν.Δ.» είναι τό μοναδικό δημοκρατικό κόμμα του τόπου και έγγυητής της Δημοκρατίας, και στίς δύο παραπάνω διακηρύξεις του κ. Ράλλη, με τίς όποιες αποδέχεται τό ΠΑΣΟΚ στά πλαίσια ενός δικομματικού συστήματος έναλλαγής στην έξουσία.

● ΑΝ ΑΛΗΘΕΥΟΥΝ όρισμένες αξιόπιστες — κατά τή γνώμη μας — πληροφορίες, φαίνεται ότι οί διακηρύξεις αυτές, κατά τους «σκληρούς αντιραλλικούς» — «οί ύποχωρήσεις αυτές», θά είναι και οί τελευταίες του κ. πρωθυπουργού αναφορικά με τό ΠΑΣΟΚ, με πιθανότητα νά οδηγηθούμε προς μιά σταδιακή αντιπαράθεση θέσεων από τό έρχόμενο φθινόπωρο. Όχι μόνο γιατί από τότε θά «έπαναλειτουργήσει» ή πολιτική δυναμική μετά τίς «θερινές διακοπές», αλλά και γιατί ο κ. Ράλλης δέν θά αφήσει χαμένη την πρώτη ευκαιρία, γιά νά αποδείξει ότι «δέν κιοτέψαμε», όπως του καταλογίζουν οί επικριτές του.

ΠΕΡΑ ΑΠΟ τή σκοπιμότητα αυτή, άκριβώς ή άδυναμία του κ. Ράλλη νά συστηματοποιήσει τίς αντιλήψεις του περί «ήπιου πολιτικού κλίματος», θά του προσφέρει και την προσχηματική δικαιολογία, μιās και «τό ήπιο πολιτικό κλίμα δέν έξαρτάται από μάς» — όπως έχει διακηρύξει ο ίδιος ο κ. πρωθυπουργός, κατά τό πρότυπο του κ. Καραμανλή πού ταύτιζε τό πρόδλημα της δημοκρατικής όμαλότητάς με την «ύπεύθυνη» συμπεριφορά των κομμάτων της Αντιπολίτευσης — αλλά «άκριβώς από αυτή την αντιπολίτευση».

ΠΕΡΑ ΟΜΩΣ από τίς σκοπιμότητες αυτές, πού θά οδηγήσουν σε μιά ύπονόμηση του «ήπιου πολιτικού κλίματος» από τόν ίδιο τόν έμπνευστή-συνεχιστή του γιά λόγους ένδοκομματικούς, υπάρχουν και όρισμένοι άλλοι λόγοι γιά τό άδέσποτο μέλλον αυτής της «έκεχειρίας των διακοπών». Και αυτές άφορούν την αντιπολίτευση και πρωταρχικά τό ΠΑΣΟΚ. Είναι

σχεδόν αυτονόητο, ότι η κυβέρνηση τό λεγόμενο ήπιο πολιτικό κλίμα τό αντιλαμβάνεται, επίσης, καί μέ τήν αναγνώριση όχι μόνο τής εξουσίας τής, αλλά καί τών προβλημάτων πού αντιμετώπιζει. Γιά παράδειγμα:

«Η κρίσιμη διεθνής κατάσταση, τόνισε μετά τήν όρκομωσία τής Κυβέρνησής του ό κ. Ράλλης, δημιουργεί πρόσθετα προβλήματα στή χώρα. Η Κυβέρνηση έχει συνείδηση τής δυσκολίας τών περιστάσεων...».

ΑΝΤΙΘΕΤΑ, ό κ. Παπανδρέου σέ δηλώσεις του υποστήριξε κατηγορηματικά ότι «ή κυβέρνηση Ράλλη είναι καί αυτή μία κυβέρνηση τής Δεξιᾶς, πού όδηγεί τόν τόπο σέ όλο καί μεγαλύτερα, έθνικά καί οικονομικά, αδιέξοδα, δέσμια τών δυνάμεων καί τών συμφερόντων πού τή στηρίζουν...».

ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ, λοιπόν, πού τό ΠΑΣΟΚ δηλώνει καί μεθοδεύει τή στρατηγική του, από τό ερχόμενο φθινόπωρο, γιά τήν «μεγάλη αλλαγή», δηλαδή γιά τήν αφαίρεση τής εξουσίας από τήν κυβέρνηση Ράλλη, τό λεγόμενο «ήπιο πολιτικό κλίμα» όχι μόνο θά είναι παρελθόν (ανεξάρτητα από τίνος πρωτοβουλία), αλλά καί τό ύπόβαθρο πάνω στο όποιο ή πολιτική αντιπαράθεση μπορεί νά φτάσει ως τήν λεγόμενη κρίση νομιμοποίησης του συστήματος. Στην περίπτωση αυτή, πού τό ΠΑΣΟΚ ακολουθήσει τήν άποψη ότι αποτελεί μία αντιπαράταξη πρós τήν «Νέα Δημοκρατία» (μέ όλη τήν ανάλογη «αγωνιστική» στρατηγική καί τακτική έντός καί εκτός τής Βουλής), δέν μπορεί παρά νά κερδίσουν έδαφος καί τελικά νά επιβληθούν οι αντιλήψεις μέσα στο ΠΑΣΟΚ πού σήμερα βλέπουν μέ επιφύλαξη τίς διακηρύξεις περί «ήπιου πολιτικού κλίματος». Κι αυτό, γιατί πιστεύουν ότι οι σχετικές απόψεις επηρεάζονται, σέ μεγάλο βαθμό, από τήν πείρα προηγούμενων χρόνων, από τά πρότυπα τής «άστικής Ένωσης Κέντρου» καί τά παραδοσιακά πολιτικά πρότυπα.

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ κ. Κ. Σημίτης έχει εκφράσει μέ τρόπο συστηματικό τίς αντιλήψεις αυτές, γιά τή «δομική αντιπολίτευση» από πέρος, σέ σειρά άρθρων του, υποστηρίζοντας τήν άποψη ότι στήν Ελλάδα ή πολιτική διαμάχη δείχνει πώς ή κοινή γνώμη είναι πολυκεντρική, δηλαδή ότι οι όπαδοί τής μιας ή τής άλλης παράταξης δέν έχουν ταυτόσημες απόψεις σέ όλα τά θέματα. Ο καθηγητής Σημίτης υποστηρίζει σχετικά ότι:

«... Η αξιωματική αντιπολίτευση, κάτω από τίς συνθήκες αυτές, δέν έχει τή δυνατότητα μέ μία πιά ήπια πολιτική νά συγκινήσει μάζες αναποφάσιτων ψηφοφόρων. Πιά ήπια πολιτική θά όδηγήσει τόν όγκο τών ψηφοφόρων τής σέ άλλες κατευθύνσεις. Η μεγάλη δεξαμενή τών κεντρών ψηφοφόρων, τήν όποία δήθεν πρέπει νά κερδίσει τό ΠΑΣΟΚ, είναι μία οντοπία πού καλλιεργούν, κυρίως, εκείνοι πού, μετά τήν άποτυχία του κεντρώου σχηματισμού, θέλουν νά συνεχίσουν τήν “ένδιάμεση” πολιτική του, άποπροσανατολίζοντας τό ΠΑΣΟΚ. Οι στατιστικές τών τελευταίων εκλογών δείχνουν ότι τό ΠΑΣΟΚ κέρδισε τήν κύρια μάζα τών νέων εκλογέων από τήν “Ν.Δ.” καί ότι οι ψηφοφόροι τής δέν μετατοπίζονται έξελικτικά από τήν “Ν.Δ.”, μέσω ΕΔΗΚ, πρós τό ΠΑΣΟΚ. Οι αναλύσεις δείχνουν επίσης, τονίζει ό κ. Κ. Σημίτης, ότι οι πολλοί κεντρώοι ψηφοί, πού εγκατέλειψαν τήν ΕΔΗΚ, μετακινήθηκαν πρós τήν “Ν.Δ.” ότι επομένως ή “συνδυαστική” στάση τής ήγεσίας τους, δέν τούς συγκράτησε στον χώρο τους, αλλά, αντίθετα, τούς έσπρωξε πρós τήν συντηρητική παράταξη».

ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ αυτές του κ. Σημίτη, σήμερα μέλους τής Κ.Ε. του ΠΑΣΟΚ, δέν φαίνεται νά είναι άπλά καί μόνο προσωπικές του αντιλήψεις, άν κρίνει κανείς από τήν αρθρογραφία στελεχών του ΠΑΣΟΚ καί τήν στρατηγική, πού εισηγούνται από τό ερχόμενο φθινόπωρο.

ΑΠΟ ΑΥΤΗ τήν άποψη, ή διαπίστωση πού μπορεί νά γίνει είναι ότι δύο ισχυρές ομάδες πίεσης μέσα στα δύο μεγαλύτερα κόμματα (ανεξάρτητα από τούς σχεδιασμούς τής ήγεσίας τους) έχουν θέσει σέ άμφισβήτηση τίς διακηρύξεις περί «ήπιου πολιτικού κλίματος», οι όποιες δέν πήραν, καί δέν φαίνεται ότι πρόκειται νά πάρουν, τήν μορφή άποίου συστήματος θέσεων, γιατί (ίσως),δέν ήταν αυτός ακριβώς ό γενεσιουργός τους λόγος.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΤΟΜΟΣ Α ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΣΤΡΟΔΗΜΗΤΡΗΣ
■ ΕΠΟΣ ΔΙΓΕΝΗ ΑΚΡΙΤΑ ■ ΚΡΗΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ
■ ΔΗΜΩΔΗΣ ΠΟΙΗΣΗ

ΤΟΜΟΣ Β' Μ.Μ. ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ
■ ΦΑΝΑΡΙΩΤΕΣ (Βηλαράς, Χριστόπουλος κ.λπ.)
■ ΠΡΟΣΟΛΩΜΙΚΟΙ
■ ΕΠΤΑΝΗΣΙΑΚΗ ΣΧΟΛΗ (Σολωμός, Κάλβος κ.λπ.)

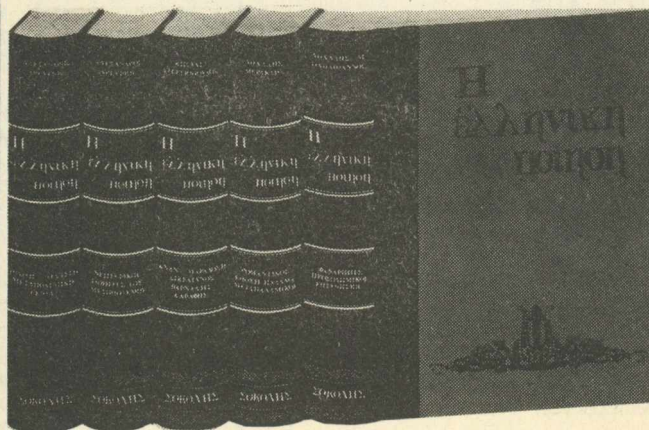
ΤΟΜΟΣ Γ' Μ. ΜΕΡΑΚΛΗΣ
■ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ (Ζαλοκώστας, Παράσχος, Σούτσος κ.λπ.)
■ ΕΠΟΧΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΩΝ (Παλαμάς, Έφταλιώτης, Πορφύρας, κ.λπ.)
■ ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΟ ΒΟΡΡΑ
■ ΟΙ ΣΑΤΙΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΓΟΝΟΙ

ΤΟΜΟΣ Δ' ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ
■ ΝΕΟ ΑΙΜΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ (Μελαχρινός, Σικελιανός, Βάρναλης, Αγγέρης, Καζαντζάκης)
■ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΟΣ ΚΥΚΛΟΣ (Καβάφης, Μάγνης, Άλιθέρης, κ.λπ.)
■ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΑΝΑΝΕΩΣΕΙΣ (Φιλύρας, Λαπαθιώτης, Ουράνης, Καρυωτάκης, Άγρας, Πολυδούρη, κ.λπ.)
■ ΕΝΔΙΑΜΕΣΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΓΟΝΟΙ (Καββαδίας κ.λπ.)

ΤΟΜΟΣ Ε' ΑΛΕΞ. ΑΡΓΥΡΙΟΥ
■ ΝΕΩΤΕΡΙΚΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ (Παπατσώνης, Δρίβας, Ντόρος, Ράντος, Σεφέρης, Σαραντάρης, Έμπειρίκος, Βρεττάκος, Έλύτης, Ρίτσος κ.λπ.)

ΤΟΜΟΣ ΣΤ' ΑΛΕΞ. ΑΡΓΥΡΙΟΥ
■ ΠΡΩΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΓΕΝΙΑ (Δημάκης, Δικταίος, Παπαδίτσας, Κακναβάτος κ.λπ.)

ΤΟΜΟΣ Ζ' ΑΛΕΞ. ΑΡΓΥΡΙΟΥ
■ ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΓΕΝΙΑ (Χριστιανόπουλος, Δημουλά, Άσλάνογλου κ.λπ.)

Τιμή κάθε τόμου 1500 δρχ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΟΚΟΛΗ Γραβιάς 10-12 τηλ. 3605-520